

Kwaliteitsmodel IOL

In verschillende gebruiksscenario's

Versie juni 2025

Gepubliceerd onder CC-BY 4.0-licentie

Kwaliteitsmodel IOL

We vinden het belangrijk dat leraren, scholen én leerlingen met kwalitatief goed open leer materiaal werken. Om de kwaliteit van open leer materialen te bepalen zijn daarom kwaliteitscriteria nodig. Met deze kwaliteitscriteria beoordeel je het materiaal dat gemaakt of gedeeld wordt. Daarnaast helpen de criteria óók richting te geven aan leraren of partijen die materiaal willen gaan ontwikkelen. De volledige set van kwaliteitscriteria, noemen we het **Kwaliteitsmodel IOL**.

Van kwaliteitsmodel naar gebruiksscenario's

Verschillende situaties waarin open leer materiaal wordt gebruikt en/of ontwikkeld, vragen om verschillende checks op kwaliteit. De kwaliteit van nieuw ontwikkeld materiaal beoordeel je bijvoorbeeld aan de hand van andere criteria dan de kwaliteit van gevonden (open) leer materiaal. Het Kwaliteitsmodel IOL is dan ook een verzamelbegrip. Er bestaat niet één universele set van kwaliteitscriteria die toepasbaar is op alle gebruikssituaties. Daarom is het kwaliteitsmodel uitgewerkt in verschillende gebruiksscenario's. Hiermee beoordeel je de kwaliteit van open leer materiaal in verschillende situaties aan de hand van daarvoor relevante kwaliteitscriteria.

[Gebruiksscenario: Beoordelen gevonden \(open\) leer materiaal](#)

[Gebruiksscenario: Aanpassen van bestaand open leer materiaal*](#)

[Gebruiksscenario: Ontwikkelen van open leer materiaal*](#)

[Gebruiksscenario: Aanbod kwalitatief goed open leer materiaal door IOL](#)

*) Aanpassen en Ontwikkelen van open leer materiaal hanteren dezelfde criteria en randvoorwaarden.

Beoordelen op basis- en pluscriteria

Een aantal van de gebruiksscenario's bevat twee criterioniveaus: **basis** en **plus**. Uitgangspunt is dat leer materiaal (voor zover het gaat om volledige lessen of lessenseries) aan de basiscriteria voldoet. De pluscriteria zijn waardevol maar optioneel.

Hoe gebruik je de scenario's?

De gebruiksscenario's bevatten alle kwaliteitscriteria voor open leer materiaal. Ze zijn ontworpen voor gebruik bij volledige lessen en lessenreeksen. Maar bijvoorbeeld ook voor complete leerlijnen en/of lesmethodes. Gebruik de scenario's om uit te zoeken wat de kwaliteit is van het leer materiaal dat je wilt gaan gebruiken. Of neem de gebruiksscenario's als uitgangspunt als je zelf leer materiaal gaat ontwikkelen. We adviseren daarbij om minimaal de basiscriteria te hanteren en zo mogelijk ook pluscriteria toe te voegen.

Gebruiksscenario: Beoordelen gevonden (open) leer materiaal

Scenarioschets:

‘Als leraar wil ik gevonden leer materiaal toetsen aan kwaliteitscriteria om te bepalen of ik het kwalitatief goed genoeg vind om in mijn lessen te gebruiken.’

Criterium		Basis/Plus	Toelichting	Tips & tools
1. Didactische kwaliteit				
De didactische kwaliteit draagt bij aan het optimaal aanleren van kennis, vaardigheden en/of inzicht.				
1.1	Leerdoel(en) worden beschreven in het leer materiaal.	Basis	De leerdoelen worden beschreven in het leer materiaal zelf. Leerdoel: beschrijving die het te bereiken effect aangeeft.	Leerdoelen - SLO Uitleg 1.1
1.2	Oefenmogelijkheden (inclusief instructie) worden beschreven in het leer materiaal.	Basis	Oefenmogelijkheden: één of meer opdrachten om lesstof in te slijpen, te verwerken, toe te passen en te herhalen om daadwerkelijk het leerdoel te behalen.	Uitleg 1.2
1.3	Voorkennis wordt geactiveerd.	Basis	Het is belangrijk dat een les de voorkennis van leerlingen activeert. Leerlingen kunnen nieuwe kennis/vaardigheden/inzichten makkelijker leren, als er een link wordt gelegd met reeds bestaande kennis.	Uitleg 1.3

Criterium	Basis/Plus	Toelichting	Tips & tools
2. (Vak)inhoud Goed leermateriaal is (vak)inhoudelijk correct, begrijpelijk en sluit aan bij de doelgroep.			
2.1 De informatie in het leermateriaal is inhoudelijk correct.	Basis	De inhoud van het leermateriaal is gecheckt op (vak)inhoudelijke correctheid.	Uitleg 2.1
2.2 Begrippen worden consistent gehanteerd.	Basis	Het consistent gebruik van begrippen draagt bij aan de begrijpelijkheid van de les en voorkomt verwarring.	Uitleg 2.2
2.4 Teksten zijn correct wat betreft spelling en grammatica.	Basis	Om ervoor te zorgen dat leerlingen zelf correcte teksten kunnen schrijven, is het belangrijk dat het leermateriaal vrij is van fouten in spelling en grammatica. Koppel fouten terug naar de ontwikkelaar, zodat het materiaal gecorrigeerd kan worden.	Uitleg 2.4
2.5 Taalgebruik is begrijpelijk en sluit aan bij de doelgroep en het doel van de les.	Basis	Het taalgebruik sluit aan bij het leesniveau en de kennis van de doelgroep. Het taalgebruik is ook passend bij het doel van de les.	Uitleg 2.5
3. Toegankelijkheid en gebruiksgemak Deze criteria maken het leermateriaal gemakkelijk te gebruiken voor iedereen, ook voor mensen met een beperking.			
3.1 Teksten zijn goed leesbaar.	Basis	Het leermateriaal voldoet aan de basiseisen voor de leesbaarheid: <ul style="list-style-type: none"> • Goed leesbaar lettertype en lettergrootte • Voldoende contrast tussen tekst en achtergrond • Kleur is niet de enige vorm van informeren, zodat het leermateriaal ook geschikt is voor kleurenblinden. 	Uitleg 3.1

Gebruiksscenario: Aanpassen & Ontwikkelen van open leer materiaal

Scenarioschets Aanpassen:

‘Als leraar/ontwikkelaar wil ik kwalitatief goed leer materiaal ontwikkelen op basis van bestaand open leer materiaal. Bij het zoeken naar een goede basis neem ik criteria als uitgangspunt om de kwaliteit te beoordelen. Voor het aanpassen van het gevonden leer materiaal naar mijn eigen onderwijspraktijk gebruik ik kwaliteitscriteria zodat ik weet dat het materiaal dat ik maak aan de eisen van kwalitatief open leer materiaal voldoet en ik eventueel het aangepaste leer materiaal ook weer open kan delen.’

Scenarioschets Ontwikkelen:

‘Als leraar/ontwikkelaar wil ik kwalitatief goed leer materiaal ontwikkelen dat aansluit bij mijn eigen onderwijspraktijk maar dat ook bruikbaar is voor anderen. Het ontwikkelen van materiaal doe ik aan de hand van kwaliteitscriteria zodat ik weet dat het materiaal dat ik maak aan de eisen van kwalitatief open leer materiaal voldoet.’

Criterium	Basis/Plus	Toelichting	Tips & tools
1. Didactische kwaliteit			
De didactische kwaliteit draagt bij aan het optimaal aanleren van kennis, vaardigheden en/of inzicht.			
1.1 Leerdoel(en) worden beschreven in het leer materiaal.	Basis	De leerdoelen worden beschreven in het leer materiaal zelf. Leerdoel: beschrijving die het te bereiken effect aangeeft.	Leerdoelen - SLO Uitleg 1.1
1.2 Oefenmogelijkheden (inclusief instructie) worden beschreven in het leer materiaal.	Basis	Oefenmogelijkheden: één of meer opdrachten om lesstof in te slijpen, te verwerken, toe te passen en te herhalen om daadwerkelijk het leerdoel te behalen.	Uitleg 1.2
1.3 Voorkennis wordt geactiveerd.	Basis	Het is belangrijk dat een les de voorkennis van leerlingen activeert. Leerlingen kunnen nieuwe kennis/vaardigheden/inzichten makkelijker leren, als er een link wordt gelegd met reeds bestaande kennis.	Uitleg 1.3
1.4 Succescriteria worden beschreven in het leer materiaal.	Plus	Het leer materiaal beschrijft criteria die zicht geven op de mate waarin het leerdoel behaald is.	Uitleg 1.4
1.5 Formatieve en summatieve evaluatiemogelijkheden worden beschreven in het leer materiaal.	Plus	Denk bij formatief aan directe feedback op gegeven antwoorden, maar ook aan feedback over een leerproduct of leerproces, inclusief informatie over de volgende te nemen stappen. Denk bij summatief aan afsluitende opdrachten om te checken of een leerdoel gehaald is, criteria, toetsen, peerreview.	Uitleg 1.5

1.6	Er wordt omschreven op welke visie of theorieën het leermateriaal is gebaseerd.	Plus	Denk hierbij aan de visie op een leergebied of doelgroep. Theorieën kunnen algemeen onderwijskundig zijn (bijvoorbeeld over formatief handelen) of vakdidactisch (concept-context benadering bij economie). De gebruiker is hiermee in staat om het materiaal te duiden en/of te toetsen aan de eigen visie op leren en in te zetten in de eigen onderwijscontext.	Uitleg 1.6
-----	---	------	--	----------------------------

2. (Vak)inhoud

Goed leermateriaal is (vak)inhoudelijk correct, begrijpelijk en sluit aan bij de doelgroep.

2.1	De informatie in het leermateriaal is inhoudelijk correct.	Basis	De inhoud van het leermateriaal is gecheckt op (vak)inhoudelijke correctheid.	Uitleg 2.1
2.2	Begrippen worden consistent gehanteerd.	Basis	Het consistent gebruik van begrippen draagt bij aan de begrijpelijkheid van de les en voorkomt verwarring.	Uitleg 2.2
2.3	Gebruikte ondersteunende informatie is functioneel en relevant voor de leerdoelen.	Basis	Denk bij ondersteunende informatie aan voorbeelden, audiovisuele elementen en het gebruik van bronnen. Deze zijn duidelijk en van toegevoegde waarde voor de inhoud.	Uitleg 2.3
2.4	Teksten zijn correct wat betreft spelling en grammatica.	Basis	Om ervoor te zorgen dat leerlingen zelf correcte teksten kunnen schrijven, is het belangrijk dat het leermateriaal vrij is van fouten in spelling en grammatica. Koppel fouten terug naar de ontwikkelaar, zodat het materiaal gecorrigeerd kan worden.	Uitleg 2.4
2.5	Taalgebruik is begrijpelijk en sluit aan bij de doelgroep en het doel van de les.	Basis	Het taalgebruik sluit aan bij het leesniveau en de kennis van de doelgroep. Het taalgebruik is ook passend bij het doel van de les.	Uitleg 2.5
2.6	Het leermateriaal heeft een duidelijke structuur en tekstindeling.	Basis	Structuur helpt om informatie goed over te brengen. Denk hierbij aan duidelijke titels, tussenkopjes, alinea's. Complexe informatie die uit verschillende onderdelen bestaat, is voorzien van een korte inleiding.	Uitleg 2.6
2.7	Het leermateriaal is inclusief.	Plus	Het is belangrijk voor leerlingen om zichzelf vertegenwoordigd te zien in leermateriaal. Het leermateriaal moet rechtdoen aan inclusiviteit.	Uitleg 2.7

Criterium	Basis/Plus	Toelichting	Tips & tools
3. Toegankelijkheid en gebruiksgemak Deze criteria maken het leermateriaal gemakkelijk te gebruiken voor iedereen, ook voor mensen met een beperking.			
3.1 Teksten zijn goed leesbaar.	Basis	Het leermateriaal voldoet aan de basiseisen voor de leesbaarheid: <ul style="list-style-type: none"> • Goed leesbaar lettertype en lettergrootte • Voldoende contrast tussen tekst en achtergrond • Kleur is niet de enige vorm van informeren, zodat het leermateriaal ook geschikt is voor kleurenblinden. 	Uitleg 3.1
3.2 Het digitale leermateriaal heeft een duidelijke en gebruiksvriendelijke navigatiestructuur.	Basis	Denk bijvoorbeeld aan menustructuur website en inhoudsopgave document. Er worden gangbare structuren en visualisaties gebruikt, zoals een vergrootglas voor de zoekbalk.	Uitleg 3.2

criterium	Basis/Plus	Toelichting	Tips & tools
4. Vindbaarheid Om ervoor te zorgen dat het leermateriaal ook vindbaar is door anderen, is het belangrijk dat het voorzien is van metadata. Deze metadata is de bron voor zoekmachines. Metadata helpt daarnaast bij een snelle eerste beoordeling van de geschiktheid van het materiaal voor eigen gebruik.			
4.1	Het materiaal is gemetadateerd met de vereiste basisset.	Basis De volgende metadata is opgenomen: <ul style="list-style-type: none"> • titel • korte omschrijving • grootte (element, serie elementen, les, lessenserie) • type leermateriaal (bijv. informatiebron, handleiding, etc.) • leerniveau (schooltype/leerjaar/bijzondere doelgroep) • vakgebied, in detail gespecificeerd • taal (waarin het materiaal is geschreven) • doelgroep (leerling, leraar, ouders) • bron/rechthebbende • licentie • inloggen ja/nee • kosten ja/nee • trefwoorden (belangrijkste begrippen, doelen) 	Uitleg 4.1 en 4.2
4.2	Het materiaal is naast de basisset verrijkt met extra metadata die relevant is voor het materiaal.	Plus Het materiaal bevat metadata voor een aanzienlijk deel van de volgende metadata velden: <ul style="list-style-type: none"> • kerndoelen/eindtermen/tussendoelen (formele leerdoelen) • plaats/tijd van het leren • werkvormen • leraar- of leerlinggestuurd • globale tijdsindicatie • trefwoorden • technisch formaat/bestandstype • geschiktheid voor gebruik door lerenden met een functiebeperking 	Uitleg 4.1 en 4.2

Randvoorwaarden

Criterium		Basis/Plus	Toelichting	Tips & tools
Randvoorwaarde: gebruikersrechten Aandacht voor gebruikersrechten is belangrijk om te voorkomen dat het leermateriaal inbreuk maakt op rechten van anderen en om ervoor te zorgen dat de licentievorm hergebruik mogelijk maakt.				
1	Het leermateriaal respecteert auteursrechten van anderen.	Basis	Denk aan bronvermeldingen, citaten, rechtmatig gebruik van afbeeldingen.	Uitleg Gebruikersrechten
2	Het leermateriaal heeft een open licentie.	Basis	Het leermateriaal heeft een van de volgende licenties: CC-BY, CC BY-SA, CC 0. Alleen dan is daadwerkelijk hergebruik en het mixen ervan mogelijk.	Uitleg Gebruikersrechten
3	Het leermateriaal is expliciet over de licentievorm.	Plus	Denk hierbij ook aan meervoudige licenties, waarbij op de tekst een andere licentie van toepassing kan zijn dan op de afbeeldingen. Dit moet op de juiste manier vermeld worden in het leermateriaal.	Uitleg Gebruikersrechten

Criterium	Basis/Plus	Toelichting	Tips & tools
Randvoorwaarde: herbruikbaarheid Als materiaal een open licentie heeft, is het belangrijk dat deze ook in de praktijk door anderen hergebruikt kan worden en niet gehinderd wordt door betaalde licenties/niet werkende links/audiovisuele elementen etc.			
4	Materiaal (met een open licentie) maakt hergebruik mogelijk.	Plus Als materiaal een open licentie heeft, is het belangrijk dat het materiaal ook daadwerkelijk open hergebruikt kan worden. Voorbeelden waarbij dit niet makkelijk mogelijk is: <ul style="list-style-type: none"> • open materiaal dat gemaakt is in een tool/applicatie waarvoor een betaalde licentie nodig is; • gebruik van exotische bestandstypes voor audiovisueel materiaal waardoor het materiaal moeilijk op andere devices gebruikt kan worden.	Uitleg Herbruikbaarheid
5	Het materiaal is schoolonafhankelijk.	Plus Het leermateriaal is vrij van teksten die alleen van toepassing zijn op de context van de maker. Bijvoorbeeld niet: “Beste klas 1b”, “In week 37 kijk je in SOMtoday”	Uitleg Herbruikbaarheid
6	Bij gebruik van externe links is gelet op de toegankelijkheid en duurzaamheid ervan.	Plus Het materiaal is vrij van (potentieel) dode links of links naar content die alleen toegankelijk is met bijvoorbeeld een account. Een link naar een privéwebsite vervalt in het algemeen sneller dan een link naar een instituut.	Uitleg Herbruikbaarheid
7	Contactgegevens zijn opgenomen in het leermateriaal.	Plus Om herbruikbaar mogelijk te maken, is het belangrijk dat in het leermateriaal ook contactgegevens zijn opgenomen van een auteur/redacteur/community die zich er eigenaar van voelt. Personen die het materiaal willen hergebruiken kunnen hier dan terecht met vragen of opmerkingen.	Uitleg Herbruikbaarheid

Gebruiksscenario: Aanbod kwalitatief goed open leermateriaal door IOL

Scenarioschets:

‘IOL wil kwalitatief goed open leermateriaal aanbieden dat voldoet aan objectieve kwaliteitscriteria en dat eenvoudig vindbaar is.’

Criterium		Basis/Plus	Toelichting	Tips & tools
1. Didactische kwaliteit				
De didactische kwaliteit draagt bij aan het optimaal aanleren van kennis, vaardigheden en/of inzicht.				
1.1	Leerdoel(en) worden beschreven in het leermateriaal.	Basis	De leerdoelen worden beschreven in het leermateriaal zelf. Leerdoel: beschrijving die het te bereiken effect aangeeft.	Leerdoelen - SLO Uitleg 1.1
1.2	Oefenmogelijkheden (inclusief instructie) worden beschreven in het leermateriaal.	Basis	Oefenmogelijkheden: één of meer opdrachten om lesstof in te slijpen, te verwerken, toe te passen en te herhalen om daadwerkelijk het leerdoel te behalen.	Uitleg 1.2
1.3	Voorkennis wordt geactiveerd.	Basis	Het is belangrijk dat een les de voorkennis van leerlingen activeert. Leerlingen kunnen nieuwe kennis/vaardigheden/inzichten makkelijker leren, als er een link wordt gelegd met reeds bestaande kennis.	Uitleg 1.3
1.4	Succescriteria worden beschreven in het leermateriaal.	Plus	Het leermateriaal beschrijft criteria die zicht geven op de mate waarin het leerdoel behaald is.	Uitleg 1.4
1.5	Formatieve en summatieve evaluatiemogelijkheden worden beschreven in het leermateriaal.	Plus	Denk bij formatief aan directe feedback op gegeven antwoorden, maar ook aan feedback over een leerproduct of leerproces, inclusief informatie over de volgende te nemen stappen. Denk bij summatief aan afsluitende opdrachten om te checken of een leerdoel gehaald is, criteria, toetsen, peerreview.	Uitleg 1.5
1.6	Er wordt omschreven op welke visie of theorieën het leermateriaal is gebaseerd.	Plus	Denk hierbij aan de visie op een leergebied of doelgroep. Theorieën kunnen algemeen onderwijskundig zijn (bijvoorbeeld over formatief handelen) of vakdidactisch (concept-context benadering bij economie). De gebruiker is hiermee in staat om het materiaal te duiden en/of te toetsen aan de eigen visie op leren en in te zetten in de eigen onderwijscontext.	Uitleg 1.6

Criterium		Basis/Plus	Toelichting	Tips & tools
2. (Vak)inhoud				
Goed leermateriaal is (vak)inhoudelijk correct, begrijpelijk en sluit aan bij de doelgroep.				
2.1	De informatie in het leermateriaal is inhoudelijk correct.	Basis	De inhoud van het leermateriaal is gecheckt op (vak)inhoudelijke correctheid.	Uitleg 2.1
2.2	Begrippen worden consistent gehanteerd.	Basis	Het consistent gebruik van begrippen draagt bij aan de begrijpelijkheid van de les en voorkomt verwarring.	Uitleg 2.2
2.3	Gebruikte ondersteunende informatie is functioneel en relevant voor de leerdoelen.	Basis	Denk bij ondersteunende informatie aan voorbeelden, audiovisuele elementen en het gebruik van bronnen. Deze zijn duidelijk en van toegevoegde waarde voor de inhoud.	Uitleg 2.3
2.4	Teksten zijn correct wat betreft spelling en grammatica.	Basis	Om ervoor te zorgen dat leerlingen zelf correcte teksten kunnen schrijven, is het belangrijk dat het leermateriaal vrij is van fouten in spelling en grammatica. Koppel fouten terug naar de ontwikkelaar, zodat het materiaal gecorrigeerd kan worden.	Uitleg 2.4
2.5	Taalgebruik is begrijpelijk en sluit aan bij de doelgroep en het doel van de les.	Basis	Het taalgebruik sluit aan bij het leesniveau en de kennis van de doelgroep. Het taalgebruik is ook passend bij het doel van de les.	Uitleg 2.5
2.6	Het leermateriaal heeft een duidelijke structuur en tekstindeling.	Basis	Structuur helpt om informatie goed over te brengen. Denk hierbij aan duidelijke titels, tussenkopjes, alinea's. Complexe informatie die uit verschillende onderdelen bestaat, is voorzien van een korte inleiding.	Uitleg 2.6
2.7	Het leermateriaal is inclusief.	Plus	Het is belangrijk voor leerlingen om zichzelf vertegenwoordigd te zien in leermateriaal. Het leermateriaal moet rechtdoen aan inclusiviteit.	Uitleg 2.7

Criterium	Basis/Plus	Toelichting	Tips & tools
3. Toegankelijkheid en gebruiksgemak Deze criteria maken het leermateriaal gemakkelijk te gebruiken voor iedereen, ook voor mensen met een beperking.			
3.1	Teksten zijn goed leesbaar.	Basis Het leermateriaal voldoet aan de basiseisen voor de leesbaarheid: <ul style="list-style-type: none"> • Goed leesbaar lettertype en lettergrootte • Voldoende contrast tussen tekst en achtergrond • Kleur is niet de enige vorm van informeren, zodat het leermateriaal ook geschikt is voor kleurenblinden. 	Uitleg 3.1
3.2	Het digitale leermateriaal heeft een duidelijke en gebruiksvriendelijke navigatiestructuur.	Basis Denk bijvoorbeeld aan menustructuur website en inhoudsopgave document. Er worden gangbare structuren en visualisaties gebruikt, zoals een vergrootglas voor de zoekbalk.	Uitleg 3.2
3.3	Het leermateriaal is geschikt gemaakt voor het gebruiken van ondersteunende hulptechnologie voor het lezen.	Plus Het leermateriaal is opgesteld volgens de belangrijkste richtlijnen voor toegankelijkheid, zodat ondersteunende hulptechnologie voor lezen gebruikt kan worden. <ul style="list-style-type: none"> • Bestandsnamen zijn betekenisvol en bevatten geen vreemde tekens. • Links hebben een betekenisvolle naam. • Klikbare afbeeldingen hebben een alternatieve, betekenisvolle tekst. • Tekst is echt tekst. Er worden geen afbeeldingen van tekst gebruikt, tenzij dit onderdeel is van een rijkere afbeelding. • Webpaginatitels zijn betekenisvol en zijn in de code gemarkeerd. • Koppen, labels en lijsten zijn betekenisvol en zijn in de code gemarkeerd. • Video's zijn ondertiteld. 	Uitleg 3.3
3.4	Er wordt aangegeven welke materialen en software(licenties) nodig zijn.	Plus Bijvoorbeeld: boek, leskist, knutselmateriaal, Photoshop licentie.	Uitleg 3.4

Criterium	Basis/Plus	Toelichting	Tips & tools
4. Vindbaarheid Om ervoor te zorgen dat het leermateriaal ook vindbaar is door anderen, is het belangrijk dat het voorzien is van metadata. Deze metadata is de bron voor zoekmachines. Metadata helpt daarnaast bij een snelle eerste beoordeling van de geschiktheid van het materiaal voor eigen gebruik.			
4.1 Het materiaal is gemetadateerd met de vereiste basisset.	Basis	De volgende metadata is opgenomen: <ul style="list-style-type: none"> • titel • korte omschrijving • grootte (element, serie elementen, les, lessenserie) • type leermateriaal (bijv. informatiebron, handleiding, etc.) • leerniveau (schooltype/leerjaar/bijzondere doelgroep) • vakgebied, in detail gespecificeerd • taal (waarin het materiaal is geschreven) • doelgroep (leerling, leraar, ouders) • bron/rechthebbende • licentie • inloggen ja/nee • kosten ja/nee • trefwoorden (belangrijkste begrippen, doelen) 	Uitleg 4.1 en 4.2
4.2 Het materiaal is naast de basisset verrijkt met extra metadata die relevant is voor het materiaal.	Plus	Het materiaal bevat metadata voor een aanzienlijk deel van de volgende metadata velden: <ul style="list-style-type: none"> • kerndoelen/eindtermen/tussendoelen (formele leerdoelen) • plaats/tijd van het leren • werkvormen • leraar- of leerlinggestuurd • globale tijdsindicatie • trefwoorden • technisch formaat/bestandstype • geschiktheid voor gebruik door lerenden met een functiebeperking 	Uitleg 4.1 en 4.2

Randvoorwaarden

Criterium		Basis/Plus	Toelichting	Tips & tools
Randvoorwaarde: gebruikersrechten Aandacht voor gebruikersrechten is belangrijk om te voorkomen dat het leermateriaal inbreuk maakt op rechten van anderen en om ervoor te zorgen dat de licentievorm hergebruik mogelijk maakt.				
1	Het leermateriaal respecteert auteursrechten van anderen.	Basis	Denk aan bronvermeldingen, citaten, rechtmatig gebruik van afbeeldingen.	Uitleg Gebruikersrechten
2	Het leermateriaal heeft een open licentie.	Basis	Het leermateriaal heeft een van de volgende licenties: CC-BY, CC BY-SA, CC 0. Alleen dan is daadwerkelijk hergebruik en het mixen ervan mogelijk.	Uitleg Gebruikersrechten
3	Het leermateriaal is expliciet over de licentievorm.	Plus	Denk hierbij ook aan meervoudige licenties, waarbij op de tekst een andere licentie van toepassing kan zijn dan op de afbeeldingen. Dit moet op de juiste manier vermeld worden in het leermateriaal.	Uitleg Gebruikersrechten

Criterium	Basis/Plus	Toelichting	Tips & tools
Randvoorwaarde: herbruikbaarheid Als materiaal een open licentie heeft, is het belangrijk dat deze ook in de praktijk door anderen hergebruikt kan worden en niet gehinderd wordt door betaalde licenties/niet werkende links/audiovisuele elementen etc.			
4	Materiaal (met een open licentie) maakt hergebruik mogelijk.	Plus Als materiaal een open licentie heeft, is het belangrijk dat het materiaal ook daadwerkelijk open hergebruikt kan worden. Voorbeelden waarbij dit niet makkelijk mogelijk is: <ul style="list-style-type: none"> • open materiaal dat gemaakt is in een tool/applicatie waarvoor een betaalde licentie nodig is; • gebruik van exotische bestandstypes voor audiovisueel materiaal waardoor het materiaal moeilijk op andere devices gebruikt kan worden.	Uitleg Herbruikbaarheid
5	Het materiaal is schoolonafhankelijk.	Plus Het leermateriaal is vrij van teksten die alleen van toepassing zijn op de context van de maker. Bijvoorbeeld niet: “Beste klas 1b”, “In week 37 kijk je in SOMtoday”	Uitleg Herbruikbaarheid
6	Bij gebruik van externe links is gelet op de toegankelijkheid en duurzaamheid ervan.	Plus Het materiaal is vrij van (potentieel) dode links of links naar content die alleen toegankelijk is met bijvoorbeeld een account. Een link naar een privéwebsite vervalt in het algemeen sneller dan een link naar een instituut.	Uitleg Herbruikbaarheid
7	Contactgegevens zijn opgenomen in het leermateriaal.	Plus Om herbruikbaar mogelijk te maken, is het belangrijk dat in het leermateriaal ook contactgegevens zijn opgenomen van een auteur/redacteur/community die zich er eigenaar van voelt. Personen die het materiaal willen hergebruiken kunnen hier dan terecht met vragen of opmerkingen.	Uitleg Herbruikbaarheid